

Vastaus valtuustoaloitteeseen 1/2017: Kirkkonummelle ohjelma paikallisen yrittäjyyden ja talouden tukemiseksi

Kunnanhallitus 07.11.2022 § 371

Kunnanvaltuusto 13.03.2017 § 22

Valtuutettu Emmi Wehka-aho jätti ensimmäisenä allekirjoittajana valtuuston kokouksessa 13.3.2017 seuraavan aloitteen:

"Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Kirkkonummi lähtee suunnitelmalliseen työhön paikallisen yrittäjyyden tukemiseksi ja talouden vahvistamiseksi ja valmistelee aiheesta ohjelman huomioiden mm. seuraavat asiat:

1) Pk-yritykset helpommin mukaan hankintoihin

- Hankintalaki uudistui vuoden 2017 alusta niin, että pk-yritykset pääsevät helpommin mukaan hankintoihin kun kilpailutettavia kokonaisuuksia jaetaan pienempiin osiin. Kunta tutustuu muiden kuntien hyviin käytäntöihin ja kehittää hankintaosaamistaan kouluttaen toimialoja kilpailutusten järjestämisestä niin, että paikallisille pk-yrityksille aukeavat paremmat mahdollisuudet osallistua tarjouskilpailuihin.

- Pienhankintojen osalta kunta tutustuu joissain kunnissa käytössä oleviin pienhankintojen työkaluihin kuten Hankintasampoon, jonka avulla hyvin pienetkin yritykset pääsevät helposti tarjoamaan.

- Kunta kehittää yrittäjien ja hankintatoimen vuoropuhelua yhteisillä säännöllisillä tapaamisilla.

2) Lähiruokaa kunnan kouluihin, päiväkoteihin ja muihin laitoksiin

- Lähiruoalla tarkoitetaan yleensä sellaista elintarviketuotantoa, joka käyttää oman lähialueensa raaka-aineista ja tuotantopanoksia. Lähiruoka on mahdollisimman lähellä tuotettua ruokaa, joka säästää ympäristöä ja tukee kestävästä kehitystä.

- Lähiruoan suosiminen vahvistaa myös seudun elinvoimaisuutta. Julkisen sektorin ostot edistävät paikallista yritystoimintaa, mahdollistavat tuottajien yhteistoimintaa ja parantavat näin logistiikkaa ja toimitusvarmuutta. Kun eurot jäävät alueelle, hyvinvointi kertyy.

- Kilpailutuksessa myös Anders Adlercreutzin ym. 13.3.2017 jättämässä valtuustoaloitteessa esitetyt vastuullisuutta ja kestävyyttä koskevat näkökohdat, kunnan hankintojen laatukriteereissä on korostettava ruoan alkuperää ja kotimaisuutta. Tämä saattaa merkitä suurempia kuluja, mutta lähiruokaan panostaminen on nähtävä investointina paikallisen yritystoiminnan hyväksi.

3) Paikallisten yrittäjien tukeminen toimitiloja koskevalla yhteistyöllä

- Selvitetään mahdollisuudet tukea toimintaansa aloittelevia yrittäjiä ja pieniä yrityksiä edistämällä toimitilojen saatavuutta, tarjoamalla pienyrittäjille coworking-tila ja helpottamalla kunnan tilojen vuokrausta yritysten käyttöön.

- Kuullaan yrittäjiä kunnan uusissa talonrakennusinvestoinneissa kartoittaen jo tilojen suunnitteluvaiheessa yrittäjien kiinnostusta tiloja ja niiden vuokraamista kohtaan."

Aloitteen olivat Emmi Wehka-ahon lisäksi alle kirjoittaneet seuraavat valtuutetut: Minna Hakapää, Outi Saloranta-Eriksson, Pertti Panula, Jens Sørensen, Antti Kilappa, Marjokaisa Piironen, Anders Adlercreutz, Tero Strand, Viveca Lahti, Mikael Gerkman, Irja Bergholm, Marjut Frantsi-Lankia, Eero Lankia, Patrik Lundell, Anna Aintila, Michaela Lindholm, Leila Preisfreund, Stefan Gustafsson, Raija Vahasalo, Pekka Rehn, Kati Kettunen, Susan Honka, Petri Pohjonen, Erkki Majanen ja Timo Haapaniemi.

Päätös

Kunnanvaltuusto päätti lähettää aloitteen kunnanhallitukselle valmisteltavaksi.

Kunnanhallitus 7.11.2022

Valmistelijat

kuntakehityspäällikkö Susanna Hyvärinen, controller Ari Hasu, palvelujohtaja Johanna Tuppurainen etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi, etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi

VASTAUS

Kirkkonummen kunnalla on ollut kuntastrategiaa täsmentävä kunnan elinvoimaa edistävä Elinvoimaohjelma vuosille 2018 - 2021 (kv. 8.10.2018 § 85). Tällä hetkellä kunnassa ei ole erillistä elinkeinotoiminnan edistämistä tarkentavaa elinvoimaohjelmaa tai elinkeinostrategiaa. Elinvoiman kehittäminen on osa kuntastrategiaa 2022 - 2023 (kv. 31.1.2022 § 5).

Kunnassa tulee käydä keskustelu, missä määrin elinkeinostrategian tai elinvoimaohjelman laatiminen on ajankohtaista.

Pk-yritykset helpommin mukaan hankintoihin

Pääosa kunnan hankinnoista on jaettu pienempiin osiin, mikä helpottaa myöskin pk-yritysten osallistumista, mikäli se on toiminnallisesti tai logistisesti mahdollista. Hankintoja on jaettu osiin silloin, kun se on ollut tarkoituksenmukaista, logistisesti mahdollista. Jos hankinnan jakaminen osiin uhkaa kuntalaisten palveluiden saatavuutta tai laatua, silloin hankintaa ei ole päädytty jakamaan osiin. Kunnan hankintayksikkö toteuttaa pääosin kunnan hankinnat urakkahankintoja lukuun ottamatta. Hankinnan tilaavalle palvelualueelle tuodaan tietoon ja esitellään hankinnan osiin jakamisen -periaate.

Kunta osallistuu KUUMA-kuntien hankintaverkoston toimintaan, jossa seurataan aktiivisesti kuntien hankintakäytäntöjä ja niiden kehittymistä. Kunta seuraa aktiivisesti markkinaoikeuden ratkaisuja erilaisissa hankinnoissa.

Kunnan tarjouspyynnöistä ilmoitetaan julkisesti HILMA-palvelussa ja pienhankintapalvelussa sekä kunnan Hankinnat-verkkosivuilla (<https://www.kirkkonummi.fi/hankinnat>). Kunnan verkkosivuilla kerrotaan myös valmisteilla olevista hankinnoista ja jo julkaistuista tarjouspyynnöistä sekä mistä saa lisätietoja hankinnoista ja mihin ottaa yhteyttä lisätietojen

saamiseksi. Pienet yritykset voivat tehdä tarjouksen ryhmittymänä (yhteistarjous) ja myös alihankinta on mahdollista.

Hankinnoista ilmoitetaan julkisesti verkossa ja tarjouksen voi tehdä julkisesti verkossa veloituksetta ilman erillisiä sähköisiä maksullisia välineitä. Kunnan käyttämiin maksuttomiin hankintojen ilmoituskanaviin tai -palveluihin voi lisätä vahtipalveluita, joiden kautta käyttäjä saa ilmoituksen esimerkiksi Kirkkonummen kunnan julkaisemista hankintailmoituksista.

Kunta tekee säännöllistä yhteistyötä hankinta-asioissa paikallisen yrittäjäyhdistyksen kanssa. Kunnan hankintayksikkö on osallistunut yrittäjien yhteistyötapaamisiin ajankohtaisin hankintateemoin. Kunta on järjestänyt yhteistyössä Kirkkonummen Yrittäjät ry:n kanssa Hankinta-info ja Business treffit -tilaisuuden hankinnoista kiinnostuneille yrittäjille 2.3.2021. Tilaisuuden pääteemana oli julkiset hankinnat.

Lähiruokaa kunnan kouluihin, päiväkoteihin ja muihin laitoksiin

Kirkkonummen kunnanvaltuusto (9.4.2018, § 27) on käsitellyt vastuullista ja kestävästä ruuan hankintaa.

Kunnalla ei ole hankintalain mukaan oikeutta asettaa sellaisia kriteereitä, että raaka-aineet ja tarvikkeet on tuotettu lähialueilla. Julkisyhteisöjen (kuten kuntien) hankinnoissa noudatetaan julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annettua lakia (1397/ 2016).

Hankintalain perusteella hankinnan kohdetta (kuten elintarvikkeita hankittaessa elintarvikkeita) koskevat vaatimukset, tekniset eritelmät ja vertailuperusteet tulee ilmoittaa hankintailmoituksessa, tarjouspyynnössä, neuvottelukutsussa tai näiden liitteissä. Hankinnan kohdetta koskevat vaatimukset, tekniset eritelmät ja vertailuperusteet on asetettava niin, että ne mahdollistavat tarjoajille yhtäläiset mahdollisuudet osallistua tarjouskilpailuun, eivätkä ne saa perusteettomasti rajoittaa kilpailua julkisissa hankinnoissa.

Edellä sanotusta johtuen kunta ei voi elintarvikkeita (tai niiden raaka-aineita) hankkiessaan vaatia esim. tietyllä maantieteellisellä alueella (kuten määrätyn kunnan, maakunnan tai valtion alueella) tuotettuja tuotteita tai rajoittaa tuotteiden kuljetusmatkan pituutta (vaikka vaatimusten taustalla olisikin esim. paikallisen elinkeinoelämän elinvoimaisuuteen, kunnan saamaan verohyötyyn tai paikalliset työpaikat liittyvät perustelut), koska ehto rajoittaa tarpeettomasti kilpailua ja eivät mahdollista vaadituin alueen ulkopuolella toimivien yritysten osallistumista tarjouskilpailuun. Sen sijaan kunta voi elintarvikkeita (tai niiden raaka-aineita) hankkiessaan asettaa vaatimuksia esim. tuotteiden tai niiden raaka-aineiden tuotanto-olosuhteille (kuten tuotantoeläinten kasvatusolosuhteet, lisäaineiden käyttö, energia- ja resurssitehokkuus).

Jos lähiruoalla ymmärretään lähialueella (kuten esim. tietyssä sijaintimaakunnassa) kasvatettuja, tuotettuja tai valmistettuja elintarvikkeita tai niiden raaka-aineita, ei hankintalaki ja sitä koskeva oikeuskäytäntö nykyisessä muodossaan mahdollista lähiruoan hankkimista julkisena hankintana edellä määritellyssä muodossaan.

Sen sijaan hankintalaki mahdollistaa elintarvikehankinnat, joilla tavoitellaan tuotteiden jäljitettävyyttä, turvallisuutta, puhtautta, tuotannon ympäristöystävällisyyttä/ kestäväyyttä ja eettisyyttä.

Kirkkonummen kunnan ruokapalveluyksikön elintarvikehankinnoissa (toteutettu vuosina 2020 - 2021) on asetettu korkeat pakolliset laatuvaatimukset koskien hankittavien elintarvikkeiden vastuullisuutta ja kestävyyttä. Lisäksi elintarvikkeiden hankinta on jaettu useaan osaan. Kertahankintamäärät ovat kuitenkin niin suuria, että se rajoittaa tarjoajien mahdollisuutta osallistua kilpailutuksiin.

Yritykset voivat lisätä lähiruuan tuotantoa

Paikallisten yrittäjien tukeminen toimitiloja koskevalla yhteistyöllä
Kunnalla ei toistaiseksi ole tarjolla varsinaisia co working-tiloja yrityksille.

Kunnan eri toimialoilta paikallisilla yrityksillä on mahdollisuus vuokrata tiloja erilaisiin tarpeisiin. Yritykset voivat varata kunnan tiloja Kunnan tilojen varaaminen -verkkosivulta (<https://www.kirkkonummi.fi/kunnan-tilojen-varaaminen>). Uudet Kirjastotalo Fyryn tilat ovat myös paikallisten yritysten varattavissa kokousta tai tapahtumia varten (<https://www.kirkkonummi.verkkokirjasto.fi/web/arena/kokous-ja-ryhmahuoneet>).

Kunnan kokous- ja ryhmähuoneita voi varata [tilavarauusjärjestelmä Timmissä](https://asp3.timmi.fi/WebTimmi/#/5275) (<https://asp3.timmi.fi/WebTimmi/#/5275>). Tietoa tilojen kalustuksesta ja laitteista sekä käytösäännöistä löytyy Timmi-järjestelmän [Kokous- ja ryhmähuoneet](#) -sivulta.

Yritykset voivat vuokrata yksityisessä omistuksessa olevia toimitiloja. Kunnan Yritystontit ja toimitilat -verkkosivuille (<https://www.kirkkonummi.fi/yritystontit-ja-toimitilat>) on koottu linkkejä sivustoihin, joilta löytyy tietoa vuokrattavista toimitiloista yritysten erilaisiin tarpeisiin.

Kunnan rakennushankkeissa huomioidaan tilojen monikäyttöisyys kunnan palvelujen tuottamisen etujen näkökulmasta. Lisäksi yhdyskuntatekniikan lautakunta on käsitellyt (28.4.2022 § 41) valtuustoaloitetta kunnan yritystontti- ja toimitilatarjonnan laajentamiseksi ja käsitellyt yrityksille tarjottavaa toimitilatarjontaa maankäytön näkökulmasta.

Esittelijä Kunnanjohtaja Aarnio Tarmo

Päätösehdotus Kunnanhallitus päättää

1
antaa yllä olevan selvityksen vastauksena valtuustoaloitteeseen ja esittää kunnanvaltuustolle, että se merkitsee vastauksen tiedoksi ja pitää vastausta riittävänä ja aloitetta loppuun käsiteltynä

2
tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Päätös Kunnanhallitus päätti yksimielisesti ehdotuksen mukaisesti.

Päätösehdotus

Kunnanhallitus antaa yllä olevan selvityksen vastauksena valtuustoaloitteeseen ja esittää kunnanvaltuustolle, että se merkitsee vastauksen tiedoksi ja pitää vastausta riittävänä ja aloitetta loppuun käsiteltynä.

Käsittely

Puheenjohtaja julisti keskustelun päättyneeksi ja totesi, että keskustelun aikana jäsen Reetta Hyvärinen oli jättänyt seuraavan ponsiehdotuksen:

Tukeakseen yritystoimintaa ja luodakseen palvelujen kysyntää kunta ottaa huomioon yritystilojen tarpeen erityisesti kuntakeskustan vireillä olevissa kaavahankkeissa kaavoittamalla alueelle myös tiloja erilaisten yritysten tarpeisiin. Lisäksi tulevissa kaavahankkeissa kunta vahvistaa palvelujen kysyntää ja kunnan elinvoimaisuutta ottamalla huomioon asiakasvirtojen suuntautumisen.

Ponsiehdotusta kannattivat Saara Huhmarniemi, Markus Myllyniemi, Sanni Jäppinen, Jani Ekman, Piia Aallonharja, Katja Ylisiurua, Maarit Orko, Matti Kaurila, Hannu Valtanen, Liisa Kosonen, Johanna Fleming, Kim Liljequist, Heidi Castrén, Anna Aintila, Marjut Frantsi-Lankia, Anna-Mari Toikka, Kari Virtanen, Urho Blom, Jussi Määttä, Leena Virkki, Ulf Kjerin, Marko Kari, Tony Björk, Anneli Granström, Jerri Kämpe-Hellenius, Martin Honkanen ja Ulla Seppälä.

Puheenjohtajan tiedustellessa ponsiehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätös

Kunnanvaltuusto päätti yksimielisesti ehdotuksen mukaisesti.

Lisäksi kunnanvaltuusto hyväksyi yksimielisesti seuraavan ponnin:

Tukeakseen yritystoimintaa ja luodakseen palvelujen kysyntää kunta ottaa huomioon yritystilojen tarpeen erityisesti kuntakeskustan vireillä olevissa kaavahankkeissa kaavoittamalla alueelle myös tiloja erilaisten yritysten tarpeisiin. Lisäksi tulevissa kaavahankkeissa kunta vahvistaa palvelujen kysyntää ja kunnan elinvoimaisuutta ottamalla huomioon asiakasvirtojen suuntautumisen.